

משרד החינוך והתרבות - המחלקה לתרבות תורנית

עלון הדרכה להוראת פ"ש השבוע
ע"פ הגליונות של נחמה ליבוביץ

צו (תשל"א)

ו' א'-ו'

פסוקים אלה נראים ללומד חסרי ענין. וכי אינן אלא חוראות מכניות בלבד, גם תרומת הדשן וגם הוצאת הדשן וגם החלפת הנדלים בשעת ההוצאה, גם קיום האש? ומה ראיה התורה, המקצרת כל כך בדברים חשובים וגדולים, לפרט כאן עשייתו? גליוננו זה בא ללמד את הצעיר עד כמה צריכים כל דברי תורה, למוד ועיון. בשאלה א ו-ב יתברר ללומד כיצד למד קדמונינו אורח חיים, מדות וענהגים מפסוקים הנראים "בלתי חשובים" בתורה.

(אם ימצאו גנדרנים או גנדרניות כאן מקום חיתר להתחדדותם בבגדים יקרים, אל יאמר הסורה! אין זה מעניננו ויתחמק מלהגיד דעתו; אדרבא יכנס בעובי הקורה, יגיד דעתו, ישתדל להשפיע, אין אנו לסדים תורה אלא לשם זה!).

לשאלה א מוסיפים אנו עוד את דברי בעל חובות הלבבות:

חובות הלבבות שער הכניעה ו': ...שיקטן בעיניו מעשהו ויתרעם על נפשו על קצורו בעניני תורתו לפני האלוקים ולפני בני אדם ויבקש מהאלוקים עזר ואומץ ויניח הגבהות לכבוד הבורא ויעזוב הגדולה והיקר בעת שהוא עושה לאלוקים ית', בין לבדו - בין בתוך מקהלות בני אדם. כמו שאמר הכתוב על אהרן על גדולת מעלתו "והרים את הדשן... ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן" - להשפל ולהסיר הגבהות מלבו. וכמו זה בדוד (שמאל ב' ו') "ותרא את המלך דוד מפוז ומכרכר... ושאר הענין.

אש אין תוכנו של הוכוח בין דוד ובין מיכל אשתו זכור היטב ללומדים, מוטב לפתוח את התנ"ך ולקראו משם בדיקנות ובתשומת-לב מרובה; בתקופה בה רואים צעירים (ואף זקנים) ששמשו או שעוד לא שמשו כל צרכם את עיקר כבודם בסימני היכר חיובניים ומעבדים הרט, בשעה שנלחמים ל"פער" ול"ייצוג" כאלו כבוד האומה וכבוד ה"רוח" תלוי בהם, כאלו אלה הם ערכים אשר כדאי לקדש למענם מלחמה, ראויים דברים אלה להלמד לא כדו-שיח פיקנטי בין דוד ואשתו בלבד.

ועוד יועתקו בזה לשאלה ב3 דברי הירש (בתרגום מגרמנית) מתוך גליון צו תש"ד: ר' ש.ר. הירש: כשם שעבודה של שחר מתחילה בתרומת הדשן כרמיזה לעבודות יום הקודם ולזכרון לפני ה' תמיד, כך לעומתה הוצאת הדשן מכוונת להורות, כי בכל יום ויום המתחדש, גם התחייבותנו מתחדשת לשמור לעשות ולקיים כל מה שבצונו עליו.

תהי נא מדי יום ויום חובתנו לקיום המצוות כחדשה בעינינו וכאילו מעולם עוד לא קימנו, ועלינו לשקוד ולהזדרז בכל מאורנו לקיים המצוות, ומצוה שקיטנוה בעבר - אין אנו פטורים מלחזור ולקיימה בכל יום ויום מתוך אותה שמחה - כאילו יום ראשון לפעולה הוא לו זה.

והוציא את הדשן: שרידי עבודת יום אתמול טעונים פנוי והרחקה בכדי להתחיל עבודת היום החדש במקום מחדש ופנוי כולו. הסתכלות זו תגלה לנו חשיבות האזהרה שהתעסקות במעשה יום שעבר - ההוצאה ואולי גם ההרטה - מצוה בבגדים שחוקים ובלואים. אין ללבוש גאות לכבוד הנעשה בעבר והוא נדחה הצדה מפני המצוה החדשה שכל יום צולד דורש קיומה!

נחמה ליבוביץ .